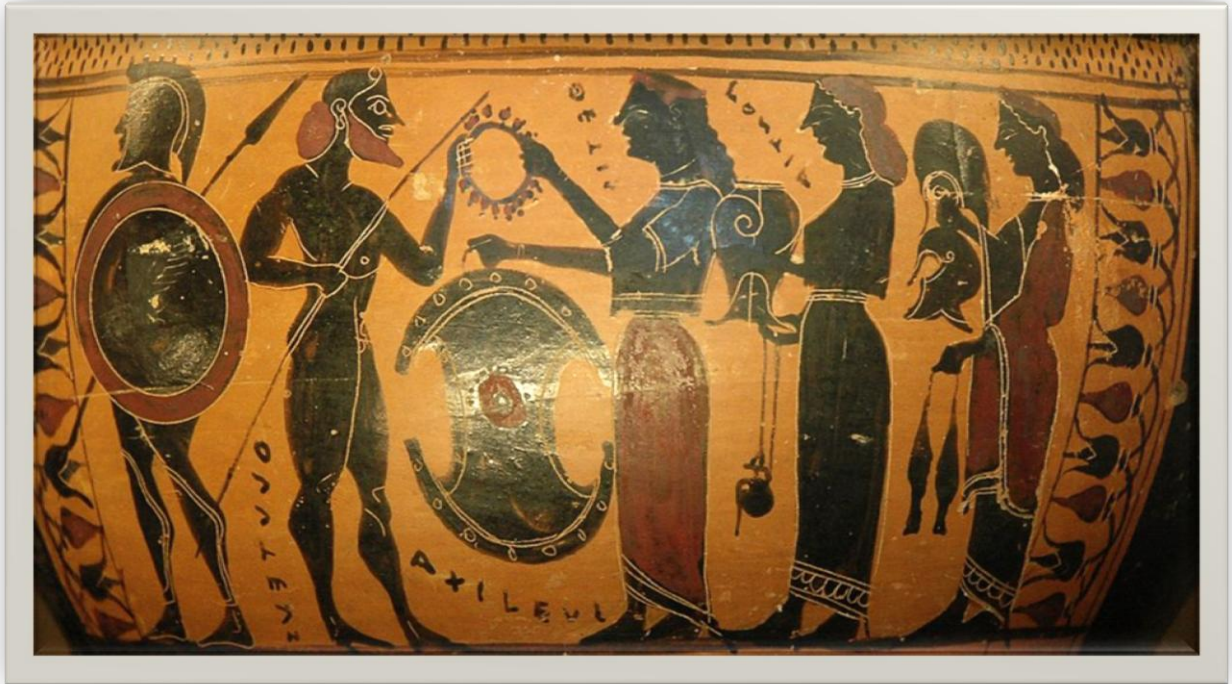

Ραψωδία Τ'

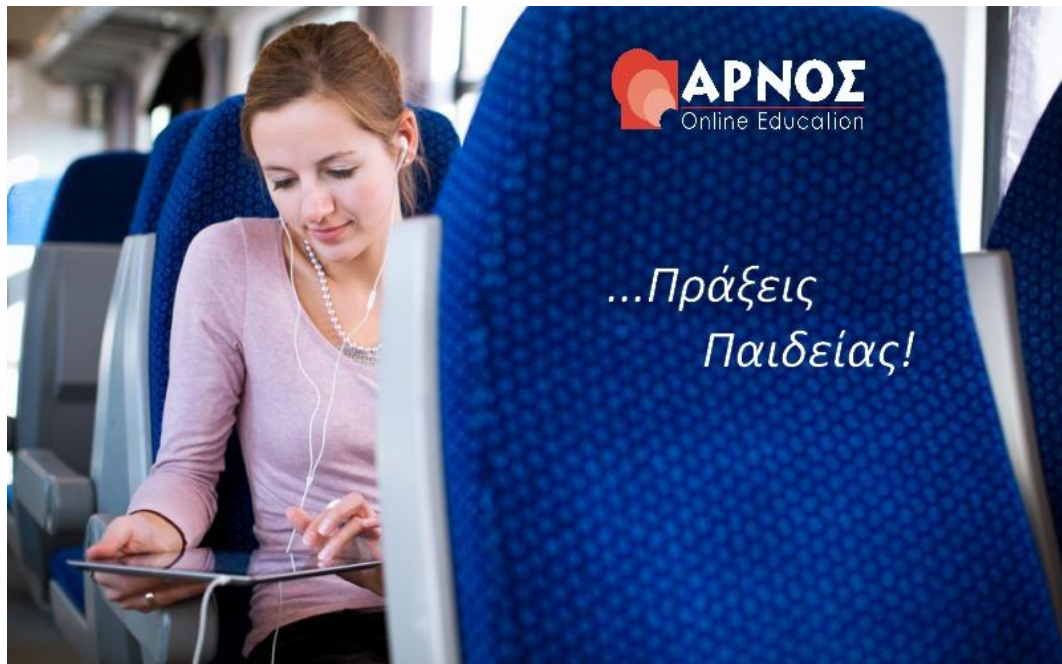
Ιλιάδα Β' Γυμνασίου

Απαντήσεις ερωτήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 130-135)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

Περιεχόμενα

Ι. Ραψωδία Τ 1-152.....	2
Η συμφιλίωση του Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα	2

I. Ραψωδία Τ 1-152

Η συμφιλίωση του Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα

1. Στο έπος συναντάμε συχνά το στοιχείο του «θαυμαστού», αυτού δηλαδή που συμβαίνει «καθ' υπέρβασιν» της φυσικής τάξης και των φυσικών νόμων. Να επισημάνετε το στοιχείο του «θαυμαστού» στους στ. 1-39 και να το περιγράψετε με λίγα λόγια.

Στους στίχους 1-39 ορισμένα στοιχεία συμβαίνουν «**καθ' υπέρβασιν**» της **φυσικής κατάστασης και των φυσικών νόμων**. Πρόκειται δηλαδή για τα **στοιχεία του «θαυμαστού»** το μαγικό.

Αρχικά, παρατηρείται πως η θεά Θέτιδα εμφανίζεται με την θεϊκή της ιδιότητα (θεϊκή επιφάνεια) στον Αχιλλέα, για να του παραδώσει τα ισχυρά και λαμπρά καινούργια του όπλα (στ. 3) . Η θεά Θέτιδα, με θαυμαστό τρόπο, την μια στιγμή βρίσκεται στον Όλυμπο και την άλλη στην Τροία.

Συνάμα, στον στίχο 37 η Θέτιδα ενθαρρύνει τον γιό της και τον ενδυναμώνει ψυχικά (**«τον εγέμισεν ανδραγαθία και θάρρος»**). Έτσι, ο Αχιλλέας αυτόματα αντλεί θάρρος και ετοιμάζεται για την μάχη. Τέλος, στοιχείο θαυμαστού αποτελεί και η πράξη της Θέτιδας, να στάξει στα ρουθούνια του νεκρού Πάτροκλου νέκταρ και αμβροσία, προκειμένου να αποφευχθεί η σήψη του πτώματος (στ. 30-33, 37-39). Ο Αχιλλέας ανησυχούσε μήπως όσο ο ίδιος πολεμάει, σαπίσει το σώμα του φίλου του. Η μητέρα του, τον διαβεβαιώνει πως θα το φροντίσει εκείνη, για αυτό και με την χρήση των δυο αυτών θεϊκών υλικών, το σώμα του Πατρόκλου έγινε άφθαρτο.

Το στοιχείο λοιπόν του «**θαυμαστού**», δημιουργεί μια πιο μαγική-παραμυθιακή ατμόσφαιρα, η οποία λειτουργεί σαν εύθυμη νότα και μνεία στο άγριο πολεμικό γίνεσθαι.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

- 2. Ποιες είναι οι υποδείξεις της Θέτιδας προς τον γιο της (στ. 29-36); Να επισημάνετε στη συνέχεια της ενότητας (στ. 40-153) τους στίχους στους οποίους ο Αχιλλέας υλοποιεί τις εντολές της μητέρας του.**

Η Θέτιδα, όταν φθάνει στη σκηνή του Αχιλλέα, τον βρίσκει να θρηνεκρατώντας στην αγκαλιά του τον νεκρό Πάτροκλο. Τότε, τον προτρέπει και τον νουθετεί, να σταματήσει να θρηνεί και να συγκαλέσει συνέλευση των Αχαιών, στην οποία να συμφιλιωθεί με τον Αγαμέμνονα και να παραμερίσει τον θυμό του, ενώ συνάμα του υποδεικνύει να επιστρέψει ορμητικά και γενναία στη μάχη.

Ο Αχιλλέας, εμπιστεύεται την μητέρα του που του δίνει θάρρος να υλοποιεί τις υποδείξεις της. Αρχικά, στον στίχο 8-11 ο Αχιλλέας φαίνεται να δέχεται την πανοπλία και τα όπλα που του δώρισε ο Ήφαιστος. Στον στίχο 40-42 συγκαλεί σε συνέλευση τους Αχαιούς, δηλώνει πως παύει το θυμό και την οργή του (στ. 56-73), ενώ αναφέρει πως δεν πρέπει να καθυστερούν, αλλά άμεσα να ριχτούν στη μάχη (στ. 146-147, 150-152).

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

 ARNOS ...Πράξεις Παιδείας!

- 3. Να συγκρίνετε την εικόνα του Αγαμέμνονα και του Αχιλλέα όπως παρουσιάζονται και οι δύο στην πρώτη συνέλευση των Αχαιών (Α 56 κ. εξ.) με την εικόνα τους στην παρούσα (Τ 54 κ. εξ.). Να σημειώσετε τις ομοιότητες και να δικαιολογήσετε τις διαφορές.**

Στη συνέλευση της Α ραψωδίας, ο Αχιλλέας αρχικά παρουσιάζεται συγκρατημένος, στη συνέχεια όμως παρουσιάζει έντονες συναισθηματικές διακυμάνσεις, έτσι ώσπου τελικά εξοργίζεται με την προσβολή που υφίσταται από τον Αγαμέμνονα. Επαναστατεί και υψώνει το ανάστημά του. Είναι ευέξαπτος και παρορμητικός. Εκτρέπεται σε υβριστικούς χαρακτηρισμούς. Ο Αχιλλέας,

φαίνεται να έχει συσσωρευμένη οργή και παράπονα για την αδικία που υφίσταται εδώ και δέκα χρόνια από την κατανομή των λαφύρων. Σε αυτό το σημείο, οργίζεται καθώς αισθάνεται αδικημένος και ατιμωμένος από την αρπαγή της Βρισηίδας. Διαθέτει μεγάλη ευαισθησία στο αίσθημα της τιμής.

Ωστόσο, στη συνέλευση της Τ ραψωδίας, ο Αχιλλέας κρατά εκ διαμέτρου αντίθετη στάση. Είναι σοβαρός, ώριμος, ευγενικός, δηλώνει δημόσια πως θα παραμερίσει τον θυμό του, ο οποίος προκάλεσε ολέθριες συνέπειες. Είναι συγκροτημένος και αποφασιστικός, συμφιλιώνεται με τον Αγαμέμνονα, ενώ δείχνει ευαίσθητος πάλι σε θέματα τιμής, καθώς είναι πικραμένος και θέλει να αποκαταστήσει την τιμή του επιστήθιου φίλου του, του Πατρόκλου.

Από την άλλη πλευρά, ο Αγαμέμνονας στη συνέλευση της ραψωδίας Α, είναι ασεβής, εγωκεντρικός, αλαζόνας, προκλητικός, αδιάλλακτος, αφού δεν δέχεται να μείνει χωρίς λάφυρο. Είναι αυταρχικός, μιας και απαξιώνει και προσβάλλει τόσο τον Αχιλλέα, όσο και τον θεό Απόλλωνα και τον ιερέα του. Υποχωρεί μεν και υπόσχεται να υπακούσει στη θεϊκή βούληση όχι λόγω ευσέβειας, αλλά επειδή τον υποχρεώνουν οι εξωτερικές πιέσεις, η γνώμη δηλαδή του στρατεύματος.

Στη ραψωδία Τ, ο Αγαμέμνονας βρίσκεται σε αδιέξοδο, αναγνωρίζει τα λάθη του και δηλώνει την μεταμέλειά του. Αναφέρει πως η Άτη, του θόλωσε τον νου και ομολογεί πως αδίκησε τον Αχιλλέα. Δείχνει μια πιο ανθρώπινη πλευρά και ανακοινώνει πως θα επιστρέψει την Βρισηίδα στον Αχιλλέα.

Συμπερασματικά, στην πρώτη συνέλευση κυριαρχεί ένταση, ενώ η δεύτερη έχει συμφιλιωτικό χαρακτήρα, καθώς αποκαθιστάται η αδικία και η τιμή του Αχιλλέα, ενώ ο Αγαμέμνονας παρουσιάζεται πιο οικείος. Μ' αυτό τον τρόπο, αποκαθιστάται η τάξη των πραγμάτων για τους ακροατές.

4. Ο Αγαμέμνονας για να δικαιολογηθεί αποδίδει τη συμπεριφορά του στην Άτη και αναφέρει ένα ανάλογο πάθημα του ίδιου του Δία. Να διηγηθείτε με λίγα λόγια το πάθημα του θεού και να σημειώσετε τις αντιστοιχίες που παρατηρείτε με την περίπτωση του Αγαμέμνονα.

Ο Αγαμέμνονας, προκειμένου να δικαιολογηθεί για την αλαζονική συμπεριφορά του, δηλώνει πως είχε τυφλωθεί από τον Άτη και δεν μπορούσε να ελέγξει τις αντιδράσεις του. Μ' αυτό τον τρόπο, αναφέρεται και σε ανάλογο πάθημα του Δία.

Κάποτε, λέει ο Δίας ερωτεύτηκε την Αλκμήνη, την γυναίκα του Αμφιτρύωνα και ήθελε να σμίξει μαζί της ερωτικά. Ύστερα από την

4

ένωση, η Αλκμήνη γέννησε τον Ηρακλή. Όμως η Ήρα, έχοντας μάθει την απιστία του Δία, ήθελε να τον εκδικηθεί και τον εξαπάτησε με δόλο. Την ημέρα της γέννας της Αλκμήνης, ο Δίας ανακοίνωσε πως το παιδί που θα γεννηθεί θα εξουσιάζει όλους τους άλλους. Ωστόσο η πονηρή Ήρα, έβαλε τον Δία να ορκιστεί πως το παιδί που θα γεννηθεί πρώτο εκείνη την ημέρα, θα γινόταν κυρίαρχος και παντοδύναμος. Η Ήρα καθυστέρησε τον τοκετό της Αλκμήνης, ενώ έδωσε πρόωρο τοκετό στη Νικίππη, τη γυναίκα του Σθενέλαου, Βασιλιά του Άργους που καταγόταν από το γιό του Δία, τον Περσέα.

Μ' αυτό τον τρόπο, ο Ευρυσθέας γεννήθηκε πριν από τον Ηρακλή και σύμφωνα με τον όρκο του Δία ο Ευρυσθέας θα εξουσίαζε τους πάντες. Ο Δίας, όταν συνειδητοποίησε τι είχε συμβεί και ενώ στενοχωριόταν όταν έβλεπε τον Ευρυσθέα να υποβάλλει συνεχώς τον Ηρακλή σε δύσκολους άθλους, θεώρησε την Άτη υπεύθυνη που του τύφλωσε τον νου και δεν κατάλαβε την απάτη. Έτσι, την έδωσε και της απαγόρευσε να ξαναεμφανιστεί στον Όλυμπο.

Με την συγκεκριμένη παρομοίωση, ο Αγαμέμνονας θέλει να δείξει πως η Άτη θόλωσε τον νου του, με αποτέλεσμα να φερθεί αλαζονικά και υπεροπτικά έναντι στον Αχιλλέα. Άλλωστε, η Άτη τύφλωσε μέχρι και τον πατέρα των θεών τον Δία, πόσο μάλλον για τον Αγαμέμνονα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

5. Λαμβάνοντας υπόψη σας τα κριτήρια που χρησιμοποιούμε για να ηθογραφήσουμε ένα πρόσωπο (βλ. παραπάνω, σελ. 54), να ηθογραφήσετε τον Αχιλλέα: α) από τη συμπεριφορά του απέναντι στον νεκρό φίλο του, β) από τα λόγια και τη στάση του απέναντι στη μητέρα του και γ) από τους λόγους του στη συνέλευση των Αχαιών. Να στηρίξετε τις απόψεις σας με στοιχεία από το κείμενο της ενότητας (στ. 1-152).

Η ηθογράφηση του Αχιλλέα, στους συγκεκριμένους στίχους διαφαίνεται από τον τρόπο που ο ήρωας αντιδρά στο θάνατο του φίλου του, από την παρουσία

5

του στη συνέλευση των Αχαιών, αλλά και από την στάση του απέναντι στη μητέρα του.

Ο Αχιλλέας, παρουσιάζεται πιστός και αφοσιωμένος φίλος. Θρηνεί και είναι συντετριμμένος για το χαμό του Πάτροκλου. **(«πικρά να κλαίει»)**. Η αγάπη του για τον φίλο του και η βαθιά θλίψη που νιώθει για τον χαμό του, τον οδηγεί στην εκδίκηση καθώς θέλει να αποκαταστήσει την τιμή του **(«μέσα του εχόχλασε η χολή βαθύτερα και τώρα εγώ θ' αμαρτωθώ»)**. Ωστόσο, ενδιαφέρεται να μην επέλθει η σήψη του νεκρού σώματος του φίλου του, ενώ ο ίδιος πολεμά. Διακρίνεται για την ευαισθησία του, και για τον πόνο που νιώθει για τον θάνατο του Πάτροκλου, καθώς τον κρατά στην αγκαλιά του συνεχώς.

Βέβαια, το ίδιο στοργικός και ηθικά σωστός παρουσιάζεται ο Αχιλλέας και απέναντι στη μητέρα του. Την ακούει, δέχεται τις νουθεσίες της, τις υλοποιεί και την ευχαριστεί για την βοήθεια της και για τα όπλα που του δωρίζει **(«ευφράνθη»)**. Ωστόσο, την σέβεται, είναι υπάκουος και ευγενικός.

Συνάμα, η παρουσία του Αχιλλέα στη συνέλευση των Αχαιών, δείχνει ένα ώριμο, ευγενικό, υπεύθυνο και αποφασιστικό πολεμιστή. Αναγνωρίζει θαρραλέα τα λάθη του και δηλώνει πως θα παραμερίσει την οργή του **(«πάνω εγώ τέρα...αφήνομε»)**.

Συμπεριφέρεται με σεβασμό στον Αγαμέμνονα, είναι γενναίος, ενώ ο ίδιος βιάζεται να επιστρέψει στη μάχη. και να οργανώσει την μονομαχία του, με σκοπό να εκδικηθεί για το θάνατο του φίλου του. Τέλος, ο Αχιλλέας αρνείται τα δώρα του Αγαμέμνονα δείχνοντας ανιδιοτέλεια **(«τα δώρα είναι στο χέρι...ή να κρατήσεις».)**

- 6. Ο ομηρικός άνθρωπος, για να δικαιολογήσει την ανάρμοστη συμπεριφορά του, αποδίδει κάποιες άσχημες πράξεις του στην Άτη, στην τύφλωση δηλαδή του νου που παρασύρει τον άνθρωπο να πει λόγια που δε θα έλεγε, να κάνει πράξεις που δε θα έκανε, αν ήταν κύριος του εαυτού του. α) Αφού διαβάσετε τους στ. 91-94 της ενότητας και Ι 502-512 (βλ. Παράλληλο κείμενο), να δώσετε τα κύρια χαρακτηριστικά της Τύφλωσης (Άτης) και να προσδιορίσετε τη σχέση της με τις Παρακλήσεις (Λιτές), β) Καταφεύγοντας ο ομηρικός άνθρωπος στην Άτη για να δικαιολογήσει την άσχημη συμπεριφορά του, απαλλάσσεται από την ευθύνη των ενεργειών του; Να αιτιολογήσετε τις σκέψεις σας με στοιχεία από το κείμενο.**

Η Άτη είναι θεότητα, κόρη του Δία, η οποία καταστροφική και δυνατή καθώς είναι, θολώνει το μυαλό του ανθρώπου τον οποίο προσβάλλει, με αποτέλεσμα

6

να βρίσκεται σε ένα συσκοτισμό και να μην ενεργεί με προσωπική του βούληση. Παρουσιάζεται να έχει πολύ γερά πόδια και να βλάπτει πολλούς ανθρώπους. Είναι πανίσχυρη, ενώ η επίδρασή της στα κεφάλια των ανθρώπων καταργεί τη λογική τους.

Οι Λιτές παρακλήσεις θεραπεύουν τις συμφορές που έχει προκαλέσει η Άτη, ή προσπαθούν να τις προλάβουν, αν οι άνθρωποι της το επιτρέπουν. Ωστόσο, οι Λιτές είναι κουτσές, ζαρωμένες και αλλήθωρες.

Ο Αγαμέμνονας, προκειμένου να δικαιολογηθεί και να αποποιηθεί των ευθυνών του, για την αδικία που προκάλεσε στον Αχιλλέα, αναφέρει πως είχε θολώσει τον νου του η Άτη. Έτσι φέρεται αλαζονικά. Ωστόσο, παρ' ότι η Άτη έχει κάποιο μερίδιο ευθύνης, το φταίξιμο βαραίνει πιο πολύ τον ίδιο τον Αγαμέμνονα, καθώς ο άνθρωπος κρίνεται από τις ίδιες του τις πράξεις. Δηλαδή, ο ίδιος δεν απαλλάσσεται από τις ενοχές και τις τύψεις του για τα σφάλματά του.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Αρετή Βελή – Φιλολογος

...Πράξεις Παιδείας!